

Náboženský život

Pápež Benedikt XVI. zriadil arcidiecézu v Bratislave, ktorá bude metropolitnou a zároveň za arcibiskupa metropolitu menoval súčasného pomocného biskupa Bratislavsko - trnavskej diecézy **Mons. Stanislava Zvolenského**. Pápež zároveň zriadil diecézu aj v Žiline a na jej čelo menoval doterajšieho pomocného biskupa v Banskej Bystrici **Mons. Tomáša Galisa**. Pápež ponechal Trnave titul arcidiecézy a **Mons. Jána Sokola**

Mons. Jozef Tomko oboznamuje s listom pápeža Benedikta XI.

potvrdil ako arcibiskupa. Svätý otec podriadil Bratislavskej arcidiecéze Trnavskú arcidiecézu a diecézy nitriansku, bansko-bystrickú a žilinskú. Na tlačovej besede 17. februára 2008 tieto rozhodnutia oznámil pápežský legát a osobný vyslanec kardinál **Mons. Jozef Tomko**.

Do **Bratislavskej diecézy** boli začlenené okrem hlavného mesta Bratislavy mestá Šamorín, Senec, Pezinok, Malacky, Šaštín, Senica a Skalica. Mons. Jozef Tomko zdôvodnil vznik arcidiecézy tým, že mesto Bratislava narástlo a to aj počtom veriacich a zároveň sa

stalo hlavným mestom Slovenskej republiky. Podľa neho je potrebné, aby cirkev žila uprostred veriacich, a preto je dôležité mať sídlo blízko ľuďom. Súčasne pripomenul, že slovenská cirkevná organizácia bola zriadená ešte v 9. storočí za

biskupa Metoda. Určité zmeny nastali v 18. storočí, postupne pokračovali a vyvrcholili zriadením slovenskej provincie v roku 1997.

Rozdelenie diecéz sa pripravovalo od roku 2002. „Pri zvažovaní alternatív bol prvoradáý pastoračný rozmer,“ uviedol banskobystrický biskup **Mons. Rudolf Baláž**, ktorý mal zmenu územného členenia na starosti. S návrhom museli súhlasiť všetci diecézni biskupi. Následne sa ich návrhom zaoberala Kongregácia pre biskupov vo Vatikáne.

Žilinská diecéza vznikla odčlenením deviatich dekanátov nitrianskej diecézy. **Nitrianskej diecéze** bolo pričlenených deväť dekanátov z Trnavskej diecézy. **Banskobystrická diecéza** sa rozšírila na juh.

Bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský je podľa

Mons. Rudolfa Baláža vzdelaný a múdry. Uviedol, že je „treba, aby v Bratislave bol reprezentatívny biskup“. V súvislosti so vznikom nových diecéz vznikla otázka menovania prímasa pre Slovensko. Podľa Mons. Jozefa Tomka však prímas nemá žiadnu moc, v kánonickom práve taká funkcia neexistuje a je to iba tradícia v niektorých krajinách.

Mons. JCDr. Stanislav Zvolenský sa narodil 17. novembra 1958 v Trnave. Po vysvätení za kňaza 13. júna 1982 bol kaplá-

nom v Galante a od roku 1985 v Hlohovci. V roku 1990 bol farárom vo Vajnoroch a študoval v Innsbrucku, o rok neskôr študoval v Ríme. Za viceoficiála cirkevného súdu v Trnave bol menovaný v roku 1998. V tom istom roku sa stal asistentom na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. O rok neskôr sa tu stal odborným asistentom a v roku 2001 prodekanom. V roku 2001 ho vymenovali za súdneho vikára v Trnave. Mons. JCDr. Stanislav Zvolenský bol 2. mája 2004 v Trnave konsekrovaný za biskupa a vykonával funkciu pomocného biskupa v Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze. Dnes ho vymenoval pápež Benedikt XVI. za bratislavského arcibiskupa.

Mons. Tomáš Galis sa narodil 22. decembra 1950 v Seliaciach, okres Šaľa. V rokoch 1971-1976 študoval na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. V období rokov 1993-1995 študoval na Pápežskej teologickej akadémii v poľskom Krakove a v roku 1998 získal doktorát teológie na Rímskokatolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Kňazskú vysviacku mal 6. júna 1976. V rokoch 1976-1979 bol kaplánom v Hriňovej a neskôr v Brezne. V období 1980-1988 pôsobil ako správca farnosti v Lazanoch a neskôr, do roku 1990 bol správcom farnosti Kľak. V ďalších rokoch pôsobil ako farár a dekan v Banskej Bystrici a bol generálnym vikárom Biskupského úradu. Od 1990 do roku 1999 zastával funkciu rektora v Kňazskom seminári sv. Františka Xaverského v Badíne. Mons. Tomáš Galis bol vysvätený za biskupa 25. septembra 1999 vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Banskej Bystrici. Dnes ho vymenoval pápež Benedikt XVI. za žilinského biskupa.

Prosby približne 400-tisíc veriacich maďarskej národnosti, aby mali vlastného biskupa, neboli vypočuté. Strana maďarskej koalície na tlačovej besede prostredníctvom podpred-

sedníčky strany pre sociálne veci a rodinu **Kláry Sárközy** uviedla, že zo zverejneného rozhodnutia pápeža o rozdelení diecéz rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku sú rozčarovaní a šokovaní. Požiadavky maďarských veriacich žijúcich na Slovensku neboli pri rozdelení braté do úvahy, ale sa ešte zhoršili. Poukázala na fakt, že rozdelenie Trnavskej diecézy sa najviac dotklo Dunajskostredského a Levického okresu. Klára Sárközy v mene maďarských veriacich odovzdala list predsedovi Konferencie biskupov Slovenska Mons. Františkovi Tondrovi, v ktorom žiadajú najmä o zabezpečenie duchovného pre maďarských veriacich. Chceli by pomocného biskupa so širšími kompetenciami v Trnavskej diecéze a v ostatných diecézach poverených vikárov. Tento rok by mali odísť do dôchodku rožňavský biskup a trnavský biskup. Ako ďalej konštatovala Sárközy, práve západné Slovensko, kde je najväčší počet veriacich maďarskej národnosti, sa rozdelilo spôsobom, ktorý je pre nás neprijateľný.

Nitriansku diecézu po úpravách **tvoria dekanáty** v týchto mestách : Bánovce nad Bebravou, Levice, Nemšová, Nitra 1., Nitra 2., Nitrianske Rudno, Nové Zámky, Topoľčany, Skačany, Štúrovo, Vráble, Trenčín, Zlaté Moravce, Želiezovce, Šurany.

Do Trenčianskeho dekanátu patria farnosti – Trenčín, Trenčín – Juh, Trenčín – Biskupice, Trenčín – Orechové, Trenčín – Opatová, Soblahov, Selec, Trenčianska Turná a Veľké Bierovce.

www.sme.sk 17.02.2008

Dňa 8. marca 2008 počas svätej omše v Katedrále sv. Martina v Bratislave kardinál **Mons. Jozef Tomko** slávnostne uviedol do úradu nového bratislavského arcibiskupa – metropolitu **Mons. Stanislava Zvolenského**. V rámci obradu boli prečítané pápežské buly (dekréty) Benedikta 14. zo 14. februára

ra 2008 o zriadení novej Bratislavskej metropolitnej arcidiecézy a o vymenovaní Mons. Stanislava Zvolenského za bratislavského arcibiskupa - metropolitu. Kardinál Mons. Jozef Tomko odviedol Mons. Stanislava Zvolenského na stolec biskupa a odovzdal mu biskupskú berlu ako symbol pastierskej služby. Bratislavský arcibiskup - metropolita Mons. Stanislav Zvolenský, ktorý bol hlavným celebrantom svätej omše v príhovore pri uvedení do úradu ocenil rozhodnutie Benedikta 14. o vytvorení Bratislavskej arcidiecézy so sídlom v hlavnom meste Slovenskej republiky, ktoré je mestom a miestom prítomnosti kresťanov a kresťanstva od najstarších čias. Povedal, že chce sa ako arcibiskup snažiť hodnotiť všetky skutočnosti vo svetle viery, hľadať čo najhlbšiu pravdu o osobách a udalostiach. Bude sa usilovať o rozšírenie vzájomnej spolupráce na všetkých stupňoch medzi biskupmi a kňazmi, medzi kňazmi a laikmi. „Vo vzťahu k ľuďom chcem vychádzať zo základnej povinnosti úcty ku každej osobe, jej jedinečnosti, konať nevyhnutne podľa Božích zákonov, ale úplne zachovávať aj cirkevné zákony“, uviedol Mons. Stanislav Zvolenský. Ďalej zdôraznil, že chce upriamiť svoju starostlivosť, na čo najlepšiu prípravu budúcich kňazov. Vyzdvihol nenahraditeľné miesto rodín, kresťanských otcov a matiek a ich detí. Konštatoval, že Bratislavská arcidiecéza potrebuje kvalitných katechétov. Poukázal aj na dôležitosť cirkevných škôl. Za významnú považuje podporu veriacim laikom, ktorí pracujú v rozličných verejných funkciách, v politike i spoločenskom živote. „Bratislavská arcidiecéza je územím, kde žijú viaceré národnosti. Chcem sa usilovať, aby

sa v náboženskej oblasti nikto necítil pre svoju národnosť znevýhodnený“, povedal arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský. Kardinál Mons. Jozef Tomko v príhovore konštatoval, že Bratislavská arcidiecéza je dnes centrom hospodárskeho, kultúrneho a politického života. „Všetky tieto oblasti potrebujú prídavok ducha, ktorý im môže dať Kristova viera. Aby nestúpali len určitý blahobyť, ale aj vnútorný pokoj duše a ľudského srdca“. Chargé d' affaires Svätej stolice v Slovenskej republike **Mons. Gianfranco Gallone** okrem iného vyzdvihol ako významnú udalosť, že Bratislava má svojho prvého arcibiskupa. Blahoželal Mons. Stanislavovi Zvolenskému, aby múdro spravoval Bratislavskú arcidiecézu, silu a odvahu pracovať pre dobro všetkých veriacich. Súčasne vyslovil poďakovanie arcibiskupovi bývalej Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy Mons. Jánovi Sokolovi za jeho dlhoročnú službu. V závere omše nového bratislavského arcibiskupa – metropolitu privítal v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave jej primátor Ing. Andrej Ďurkovský, ktorý odovzdal Mons. Stanislavovi Zvolenskému symbolickú pečať mesta Bratislavy. Na slávnosti uvedenia arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského do úradu sa zúčastnili okrem slovenských biskupov aj cirkevní hodnostári z okolitých krajín, medzi nimi kardinál Mons. Christoph Schönborn z Rakúska, kardinál Mons. Péter Erdő z Maďarska, predseda Českej biskupskej konferencie, arcibiskup olomoucký Mons. Ján Graubner a ďalší. Prítomný bol vedúci Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky JUDr. Milan Čič, minister zahraničných vecí Slovenskej republiky Ján Kubiš, minister školstva Slovenskej republiky Ján Mikolaj, eurokomisár Ing. Ján Figel', poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, predstavitelia Bratislavského samosprávneho kraja, mesta Bratislavy a iní hostia.

tasr.sk 08.03.2008

Vyššie päťsto rímskokatolíckych veriacich absolvovalo dňa 22. marca 2008 na Veľký piatok vo večerných hodinách Krížovú cestu od kostola Notre Dame cez Mierové námestie až na Trenčiansky hrad. Pri prečítavaní modlitieb sa striedali kňazi trenčianskej farnosti. Priebeh cirkevného obradu i na-

priek tomu, že hrozila hrozba silných dažďov a chladu, v tento večer bol voči jeho účastníkom láskavý, lebo panovala láskavá pohoda. „Ľuďom sa predĺžená trasa páčila a verím, že sa táto tradícia ujme a povzbudí

aj v budúcnosti veriacich k účasti, aby nabrala väčší rozmer a stala sa celomestskou akciou. „Vďaka sa pochopenie a ústretovosť patrí vedeniu Trenčianskeho múzea a zamestnancom Trenčianskeho hradu, že nám umožnili zúčastniť sa slávenia krížovej cesty“, povedal po skončení Krížovej cesty na dolnom nádvorí hradu trenčiansky dekan - farár **Mgr. Milan Kupčík**.

Vlastné poznámky

V nedeľu 27. apríla 2008 vo farskom kostole Narodenia Panny Márie prijalo 206 birmovancov sviatosť birmovania, ktorú im udelil nitriansky diecézny biskup **Mons. Viliam Judák** spolu s **Mons. Marekom Hriadelom**. Sviatočnému aktu predchádzala príprava od začiatku školského roka 2007/2008. Stretávali sa pravidelne každé dva týždne so svojimi animátormi a kňazmi v skupinách po 10 – 15 birmovancov.

Kostol zaplnený na prasknutie bol svedkom prejavu mladých hudobných talentov v hre na husle, klávesové nástroje, flauty, gitary a samozrejme organu. Všetko to bolo rozprávkovo krásne. V slávnostnej homílii Nitriansky diecézny biskup **Mons. Viliam Judák** k birmovancom povedal, že „nejde o nové hodinky a dokonca ani o to, aby sme mali všetky sviatosti na poriadku, ale aby si každý uvedomil prítomnosť Duha svätého. Každý, kto prišiel v tento deň do Božieho chrámu, pocítil prítomnosť niečoho veľkolepého a nekonečne krásneho, za čo sa oplatí stratiť všetko.

Farské listy
č.5/2008

Pomocná
evidencia
250/1/08

Skupina umelcov prišla s myšlienkou uskutočniť výtvarno-literárne sympóziu, ktoré zhodnotilo mystérium prítomnosti a minulosti najstaršieho pútnického miesta na Slovensku Skalke. Farbou maliara, dlátom sochára, či literárnym perom sa pokúsia o dnešný pohľad na Malú a Veľkú Skalku, okolie, krajinu... V zámere sa hovorí, že pôjde o nadviazanie na stredoveké legendy o svätom Svoradovi - Andrejovi a svätom Beňadikovi. Spojením sakrálneho, výtvarného či literárneho umenia bude mať každý z nich možnosť prezentovať svojím umeleckým vkladom Skalku, ako miesto nezameniteľného a stáročiami prevereného odkazu svätcov nášmu storočiu, miesto duchovnej obnovy a bohatej umeleckej inšpirácie.

Predpokladá sa aj pozvanie umelcov z partnerských miest mesta Trenčín, čím sa chce vytvoriť predpoklad vytvorenia tradície medzinárodných umeleckých stretnutí, ale aj príležitosť na vzájomné spoznávanie sa prostredníctvom kultúrneho života a umeleckej tvorby. a pripojiť sa k duchovnému odkazu tvorcu základov európskej kultúry sv. Benedikta a jeho nasledovníkov.

Nad prvým ročníkom výtvarno-literárneho sympózia prevzal záštitu nitriansky sídelný biskup Mons. Viliam Judák, ktorý sa listom prihovril k účastníkom sympózia : „Je chvályhodné, že využívate originálne priestory, ktoré svojim životom a činnosťou pred tisícročím poznačili eremiti Sv. Svorad a Beňadik ...vždy ma oslovuje krása vytvorená slovom i prostredníctvom výtvarného umenia, predovšetkým sakrálneho. Hľadajte pravdu a krásu, lebo ako hovorí známy ruský spisovateľ M. J. Dostojevskij : „Krása spasí svet.“

Táto duchovná umelecká tvorba prítomných umelcov začala svätou omšou dňa 23. júna 2008 v areáli Malej Skalky, celebrovanú miestnym farárom **Stanislavom Strapkom** a skončila 29. júna 2008. Títo umelci v magickom prostredí lesov a jaskynných modlitební Skalky v priebehu týždňa tvorili v komunite svoje obrazy, sochy, kresby, textílie, texty, objekty, akcie – a ich prostredníctvom vyjadrili ducha miesta a potrebu stíšenia pred inšpirujúcou krásou Božieho majestátu.

Vlastné poznámky

Na sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla dňa 29. júna 2008 pripravila gréckokatolícka farnosť v Trenčíne Deň spoločenstva veriacich a priateľov farnosti. Po svätej liturgii sa veriaci odobrali do Melčickej doliny, kde v malebnej prírode kopanice Na Štilichovci strávili príjemný slávnostný deň. Po krátkom príhovore správcu slávnosti **Igora Cingeľa** zasadli k slávnostnému obedu okorenému spevmi a rozprá-

vaním o východoslovenských ľudových tradíciách a kuchynských lahôdkach z tohto regiónu Slovenska. So záujmom si vypočuli informáciu o babtistériu na Trenčianskom hrade a hypotézu o možnom hrobe sv. Metóda v Trenčíne v podaní trenčianskeho rodáka Ing. arch. Karola Androviča. Spev, hudba a tanec vyplnili popoludnie.

Info Trenčín 31.07.2008

Pomocná evidencia 405/1/08

Začiatkom júla 2008, presne 19. a 20. júla viac ako desaťtisíc veriacich prilákala na tradičnú púť k našim svätcom Andrejovi - Svoradovi a Benediktovi na jedno z najstarších pútnických miest na Slovensku, na Skalku. Popri duchovnej obnove v pútnickom kostole na Malej Skalke, ktorá vyvrcholila slávnostnou svätou omšou celebrowanú vojenským ordinárom biskupom **Mons. Františkom Rábekom**. Okrem uctenia si ostatkov svätcov, bol pre veriacich pripravený bohatý program na Malej Skalke i v kláštore Malej Skalky, kde si mohli veriaci pozrieť aj výsledky prác umelcov z 1. ročníka medzinárodného výtvarného sympózia **Ora et Ars** na Skalke. Všetky vytvorené diela sa potom sústredili do Mestskej galérie v Trenčíne na Mierovom námestí, kde boli vystavené verejnosti a v sobotu dňa 19. júla 2008 boli prenesené a vystavené v priestore Veľkej Skalky v rámci tradičnej púte k sv. Andrejovi – Svoradovi a Beňadikovi.

Vernisáž výstavy na Skalke sa uskutočnila v histórii opradenom prostredí dňa 19. júla 2008 moderovanú televíznou hlásateľkou **Alenou Heribanovou**. Tá v úvodnom slove konštatovala, že „toto miesto nad vlniacim sa Váhom dáva tomuto miestu obrovskú charizmu a auru, ktorú svojimi zmyslami intenzívne vnímame, lebo práve na tomto mieste žil prvý slovenský mučeník, prvý patrón Nitrianskej diecézy sv. Benedikt. Jeho život bol vyplnený tvrdou prácou a meditá-

ciami. Začiatkom 11. storočia zišiel z tohto sveta zvláštnou smrťou, keď najprv ho zbojníci prepadli, ale podľa legendy sa otvorilo bralo, ktoré ho ukrylo do svojej jaskyne a keď ho prepadli po druhýkrát, tak ho zavraždili a mŕtve telo hodili do Váhu. Telo pri páde sa zachytilo o strom, na ktorom sedával orol a toto miesto sa stalo posvätným miestom pre všetkých pltníkov a stal ich patrónom. Sv. Benedikt sa stal dobrým duchom všetkých pltníkov, ktorí sa plavili po Váhu. Dnes je jeho duch tak trocha medzi nami a stal sa patrónom literátov a výtvarníkov.“ Pri hľadaní odpovede ľuďí na otázku, v čom spočíva identita tohto územia, ktorým možno prispieť do veľkého domu Európy, predniesol názor za všetkých literátov a výtvarníkov zúčastnených na sympóziu kurátor výstavy **PhDr. Marián Kvasnička** „Je to tým, keď sa na tomto Bohom požehnanom mieste vieme vrátiť k tradíciám, teda k tomu čo dáva základ a bude tvoriť oporu budúcnosti tohto územia. A to je nesporne tradíciou duchovná, náboženská, v tomto prípade benediktínska. Skalka je aj tradičnou, ale aj platnou pripomienkou tomu, že pokora je dar, o ktorý musíme prosieť, že to nie je výsledok nášho sebastredného výkonového ošialu. Je zaujímavé, že po našom sympóziu sme všetci pohnutí, nadšení, očarení mnohými darmi diel. Som však presvedčený, že málokto z nás zostal taký istý, ako bol predtým. Nie v tom zmysle, že by zrazu našiel všetky odpovede na svoje otázky, ale v poctivosti vnútorného pohybu, akej si pravde o sebe, vo svojich pocitoch, vzťahoch nevynímajúc vzťah k tomu, čo nás presahuje a nadpriamuje nad rámec fyzikálnych márností.“

Pri kolektívnych výstavách tohto typu je pre kurátora vždy veľký problém ako sa s tým množstvom diel osobností popasovať. Je možné hovoriť všeobecne, v ktorom nie každý nájde svoj kúsok. Alebo hovoriť cez jednotlivé osobnosti, ale tam je zasa riziko, kedy každý si môže myslieť, že ten jeho priestor

bol menší ako iných. Napriek spomínaným rizikám, kurátor PhDr. Marián Kvasnička zhodnotil každého účastníka sympózia osobitne, pretože ako povedal „každého som zažil ľudsky, v komunikácii a videl som ho pri tvorbe diela.“ Práve preto i hodnotenie každého umelca vychádzalo cez jeho prezentované dielo. Postupne potom zhodnotil vystavujúcich umelcov **Eugeniusza Molskeho, Jána Boteka, Miška Evena, Daniela Heviera, Aleny Teicherovej, Jozefa Vydrnáka, Jany Zaujecovej, Vladimíra Morávka, Rudolfa Dobiáša a Stanislava Štepku**. Všetci tí, ktorí prišli do priestoru Veľkej Skalky, zaregistrovali vinúcu sa bielu čiaru, ktorá vychádzala z jaskyne a smerovala cez vystavujúci priestor k návštevníkov vernisáže. „Spoločným dielom vystavujúcich umelcov bolo inštalovanie bielej čiary, ktorá bola ich posolstvom svetla z temných kamenných miest meditácie“ povedal PhDr. Marián Kvasnička.

Súčasťou vernisáže výstavy bol bohatý kultúrny program, v ktorom vystúpili – **Trenčiansky spevácky zbor**, Skupina starej hudby **Musica poetica**, **Duo MiMo** s Mirom Ďurišom a Monikou Gurínovou, **Stanislav Šteпка** a účastníci sympózia. Záver vernisáže patril skladbe Staroslovanský Otče náš interpretovanú Trenčianskym speváckym zborom.

Vlastné poznámky

Dňa 26. júla 2008 si pripomenuli katolícki veriaci v kaplnke sv. Anny na deň presne jej 240. výročie. Už nebohý prof. Štefan Pozdišovský vo svojej knižke o kaplnke sv. Anny v Trenčíne napísal, že „vd'aka horli-

vosti a obetavosti veriacich, ale aj neúnavným pričinením architektov, majstrov a pomocných robotníkov sa dosiahlo, že po roku a troch mesiacoch od polozenia základného kameňa bola kaplnka postavená, ale aj vnútorne vybavená a vyzdobená. Kaplnku sv. Anny v dolnej časti mesta Trenčín na deň zasväteného svätej Anne sprístupnili a svätili 26. júla 1768. Všetci vtedy prišli s pocitom uspokojenia, že prispeli svojím dielom na stavbu kaplnky. Nechýbali ani vdovy s biblickým halierom. Najväčšiu radosť prežili občania dolnej časti mesta, lebo dostali vlastný duchovný stánok, ktorý sa stal útechou v ich duchovných potrebách.“ Toto významné výročie oslávili veriaci slávnostnou svätou omšou celebrouvanou dekanom Trenčianskej farnosti **Mgr. Milanom Kupčíkom** a jeho koncelebrantmi boli 93 ročný dominikán páter **Aquinas J. M. Gabura** a dominikánom Trenčanom **Karolom Kytkom** a farárom Gréckokatolíckej farnosti v Trenčíne **Igorom Cingel'om**. Treba dodať, že páter Aquinas J. M. Gabura pôsobil v kaplnke v rokoch 1939 – 1949. Opäť do nej zavítal po 59 rokoch a v homílii si nielen zaspomínal na dávne časy, ale slovom povzbudil prítomných vo vzťahu ku svätostánku a tým aj nášmu Pánovi. Malé agappe v spoločnosti hostí po svätej omši boli dôstojným završením hodovej slávnosti dolnomešťanov a ostatných veriacich.

Vlastné poznámky

Dňa 8. júla 2008 po celodennej poklone Oltárnej sviatosti vo večerných hodinách si na slávnostnej svätej omši vo farskom kostole Narodenia Panny Márie veriaci pripomenuli narodenie matky Ježiša Krista Panny Márie. Kazateľom na

svätej omši bol správca kostola piaristov v Trenčíne vdp. **Peter Franek SchP.** Slávnostná svätá omša mala po jej skončení ešte slávnostné odhalenie pamätnej tabule na bočnej strane pri dverách kostola dekanom **Mgr. Petrom Kupčíkom** a pri-mátorom Mesta Trenčín **Ing. Branislavom Cellerom**, ktorá písomne zdokumentovala, že spoločné úsilie Farského úradu v Trenčíne a Mestského úradu v Trenčíne pri rekonštrukčných prácach farského kostola a jeho okolia sa podarilo.

Vlastné poznámky

Po takmer sto rokoch mohli návštevníci Farského kostola Narodenia Panny Márie v Trenčíne počas dušičkovského obdobia vstúpiť do krypty slávneho panovníckeho rodu Ilešháziouvcov. Krypta bola objavená v roku 2007 pri rekonštrukčných prácach na kostole. Zvedavci a priaznivci histórie sa však do nej prvýkrát dostali až v týchto dňoch. Záujem preskúmať priestor, kde sú pochovaní príslušníci slávneho rodu, ktorý v Trenčíne panoval 241 rokov, mohli návštevníci preskúmať v priebehu oktávy Pamiatky zomrelých do soboty 8. novembra 2008. „V budúcnosti sa však uvažuje i o dlhodobejšom sprístupnení tejto historickej pamiatky,“ uviedol trenčiansky dekan **Mgr. Milan Kupčík**. Do krypty sa podarilo dostať počas vonkajších úprav kostola, keď sa zabezpečovalo injektážami a inými nutnými prácami na odstránenie vlhkosti múrov budovy. Vtedy preborili takzv. pec, cez ktorú sa pravdepodobne do krypty v minulosti vkladali truhly a potom už ďalej sa podarilo dostať do priestoru, ktorý je v súčasnosti verejnosti sprístupnený. Našiel sa v nej aj vchod, ktorý

smeroval do interiéru kostola, ktorý sa teraz využíva pri obhliadke krypty. „Zrejme táto krypta bola uzatvorená od roku 1912, kedy sa robila dlažba a úprava toho interiéru v kostole. Desiatky rokov sa tam nikto nedostal,“ vysvetlil dekan. Ďalej uviedol, že „po preskúmaní v minulom roku sa krypta opäť zatvorila a verejnosti bola sprístupnená až tento rok v oktáve dušičiek. V prípade záujmu tam dovoľíme ľuďom prísť aj v inom čase.“ Dodal, že z tohtoročného do nej vojsť a pomodliť sa za zosnulých. Podľa riaditeľky Trenčianskeho múzea **Ka-**

taríny Babičovej „v krypte sa nachádza tabuľa z roku 1860, ktorú dal zhotoviť správca farského kostola opäť Ľudovít Stárek. Text tabule : „**Z nábožnej štedrosti (pia munificentia) veľaváženého pána kniežat'a Filipa Baťáni-**

ho, rytiera zlatej ostrohy svätého Cisársko – Kráľovského veličenstva cisára Leopolda, komorníka, aktuálneho tajného radcu, dedičného župana železnohradskej stolice, táto krypta bola postavená a určená pre rodinu grófov Ilešháziovcov na Boží kult. Sem boli prenesené odpočívajúce telá dňa 30. apríla 1860,“ píše sa v úvode textu. Ďalej pokračuje text - „**Tu ležia Pánovi veľavážení a osvietení páni grófi Ilešháziovci, dediční hlavní župani Trenčianskej a Liptovskej stolice : Jozef, sudca kráľovského dvora svätého Cisársko – Kráľovského veličenstva a radca váženej Cisársko – Kráľovskej Miestodržiteľskej rady, (ktorý zomrel) vo februári 1766 vo veku 65 rokov, Ján, syn Jozefa, skutočný tajný radca svätého Cisársko-**

Kráľovského veličenstva a (prísediaci) Sedmipanskej tabule (ktorý zomrel) 10. mája 1799 vo veku 62 rokov, Juliana, dcéra Jozefa (Ilešháziho), manželka Tadeáša, grófa Herbesteina (ktorá zomrela) v roku 1793, Štefan, syn Juraja (ktorý zomrel) v r. 1649 vo veku 5 rokov, Terézia v r. 1787, Jana v r. 1838, Alžbeta Lengyelová, žena Štefana Krstiteľa Ilešháziho, vtedy pozostalá vdova po druhom mužovi Gabrielovi Krstiteľovi Balašovi v r. 1684 a v tejto tombe sú uložené aj štyri neznáme ostatky rodiny. Nech odpočívajú v pokoji. L. Stárek, opát.“

Podľa dekana Mgr. Milana Kupčíka a riaditeľky Kataríny Babičovej sa takmer s istotou dá povedať, že pod chrámom sa nachádzajú i ďalšie krypty, ale už v spomínanom roku 1912 však boli vchody pri výmene podlahy do nich verejnosti zahatané. Ani jeden z nich sa nebráni myšlienke dlhodobejšieho sprístupnenia ilešháziavskej krypty. Avšak na to, aby mohol byť tento krok realizovaný, by ale muselo dôjsť k úprave vchodu do nej, čo by si však vyžiadalo finančné prostriedky. Oslovení návštevníci po prehliadke krypty potvrdili dekanove slová, že z priestorov sú ľudia nadšení. Ako uviedla jedna z návštevníčok, „vo vnútri mi behal mráz po chrbte.“ Kryptu si prišiel pozrieť i pracovník Trenčianskeho múzea **Ján Žovinec**, ktorý sa so svojimi dojmami podelil – „Hneď, ako som sa to dozvedel, povedal som si, že sem musím prísť. Už dvadsať rokov pracujem na Trenčianskom hrade a takúto jedinečnú príležitosť som si nemohol nechať ujsť. Vedel som, že sú tu pochovaní dediční župani a majitelia hradu, ale nevedel som, kde presne. Prídem sem ešte raz, aj so svojimi deťmi, lebo je to silný zážitok.“ Je to neuveriteľné, že som medzi prvými, čo po sto rokoch mohli vidieť tieto priestory. Aj nápis na hradnej skale bol objavený skôr a potom zostal zabudnutý. Toto je niečo podobné. Je to hlboký zážitok pre každého, kto sa len trochu zaujíma o dejiny.“

Plus jeden deň 04.11.2008

Info Trenčín 06.11.2008

Pomocná evidencia 585/1/08, 596/01/08

Slávnostným koncertom Farského speváckeho zboru v Trenčíne Navitatis dňa 23. novembra 2008 vo farskom kostole Narodenia Panny Márie si jeho členovia a divácka verejnosť pripomenuli 30. výročia jeho vzniku. Pri tejto príležitosti som oslovil terajšieho zbormajstra **Martina Holúbka**, aby priblížil našim čitateľom uplynulých tridsať rokov tohto umeleckého telesa.

„Na zrod farského speváckeho zboru Navitatis mal najväčší vplyv vtedajší organista, neskôr duchovný otec Martin Zanovitz, ktorý v roku 1978 spojil túžbu členov farského spoločenstva po oslave Boha prostredníctvom spevu. Dnes, keď sme si pripomenuli 30. rokov farského speváckeho zboru, tak aj príležitosťou obzrieť sa naspäť. Keby sme uplynulé roky zboru personifikovali s vekom človeka, tak by sme museli povedať, že i jeho vek bol poznačený zrelosťou, ktorý prešiel mnohými úskaliaми života. Za toto obdobie sa zmenilo zloženie spevákov a po odchode zakladajúceho dirigenta z Trenčína v roku 1990 som sa ujal dirigovania. Najčastejším miestom našich vystúpení bol farský kostol Narodenia Panny Márie v Trenčíne, ale neraz sme pohostinne vystúpili i mimo neho napríklad na pútiach v Šaštíne, Marianke, Mariazelli, Levoči, Ostrihome a ďalších mestách. Najväčší zážitok a nezabudnuteľná chvíľa pre našich spevákov bolo vystúpenie v aule Pavla 6. v Ríme počas audiencie u pápeža Jána Pavla 2. Na záver chcem poďakovať všetkým správcom farského kostola, že vytvorili nám spevákom priaznivé podmienky pre nácvik, aby sme mohli šíriť spevom Božie slovo.“

Vlastné poznámky

Dňa 29. novembra 2008 v Hospici milosrdných sestier v Trenčíne sa uskutočnil slávnostný zápis do Knihy živých, na ktorej sa zúčastnili príbuzní bývalých pacientov hospicu, ktorí v uplynulom kalendárnom roku opustili tento svet. Vyvrcholením slávnostného zápisu bola svätá omša s modlitbou za zomrelých a potom sa táto komunita stretla a zaspomínala na svojich blízkych.

Vlastné spomienky

V čase prípravy na advent a Vianoce navštívila skupina 140 trenčianskych pútnikov Svätú zem pod vedením duchovného otca a správcu trenčianskej farnosti **Mgr. Milana Kupčika**. Pre pútnikov bol pripravený náročný program. Z letiska v Tel

miesto, kde sa narodil Spasiteľ

Avive cestou do Betlehema prvým navštíveným miestom bolo historické mesto **Ain Karem**, rodisko Jána Krstiteľa. Toto judejské mesto je známe ešte aj tým, že ho navštívila Mária po tom, čo jej v Nazarete

archanjel Gabriel zvestoval, že porodí Mesiáša. Na tomto mieste stojí chrámový komplex Navštívenia Panny Márie, v ktorej na jednej zo stien sa nachádzajú nástenné dosky v 63 jazykoch, slovenský jazyk nevynímajúc. Ďalším navštíveným mesto bol **Betlehem**, ktorý od roku 1995 patrí pod palestínsku samosprávu. V súčasnosti je obohaný vysokým múrom, ktorý ho oddeľuje od Jeruzalema, kde panuje prísny režim kontrol pri prechode hraníc. To však pre pútnikov neodrádza od

návštevy Betlehema, teda miesta, kde sa narodil Ježiš Kristus. Pútnici vstupujú do jaskyne úzkym vchodom po dlhom, mimoriadne trpezlivom čakaní v nekonečnom rade, aby aspoň na chvíľu pobudli na mieste, kde sa zrodila spása sveta, poklonili sa Pánovi a predniesli svoje prosby. Na tomto historickom mieste zaujala štrnásťcípá strieborná hviezda zasadená do mramorovej podlahy s latinským nápisom „*Hic natus este de Maria Virgine Salvator mundi*“, čo preklade znamená „Tu sa narodil z Panny Márie Spasiteľ sveta“. Nad jaskyňou sa podľa historických nálezov bola v roku 135 po Kristovi postavená cisárom Hadriánom postavená Adonisová svätyňa, ktorú nechala v 4. storočí matka Konštatína Veľkého svätá Helena zbúrať a postavila prvý kostol Narodenia Pána. Ten bol v roku 522 zničený a v roku 527 obnovený. Jeho terajšia podoba bola renovovaná križiakmi v roku 1100. Chrám je v správe pravoslávnej Cirkvi. Hneď vedľa je prepojený na jaskyňu je rímsko-katolícky kostol Narodenia zasvätený svätej Kataríne. Pútnikov sprevádzalo jedenásť kňazov. Hlavným organizátorom bol dlhoročný skúsený sprievodca Ján Majerník, ktorý fundovane a s veľkým zánietením podrobne vykladal udalosti Starého i Nového zákona a oboznamoval s históriou a súčasnosťou. Na nevelkom kúsku zeme, ktoré poznačilo celý svet zanechalo hlboké stopy v pútnikoch z Trenčína. Dostali možnosť obnoviť manželské sľuby na mieste prvého zázraku v Káne Galilejskej, či krstné sľuby pri jednom z prameňov rieky Jordán, ochutnať pri Genezaretskom jazere „Petrovu rybu“, vystúpiť na horu premenenia Tábor či horu Blahoslavenstiev, kúpanie v Mŕtvom mori, návšteva mesta Jericho, výstup na horu Sinai či chvíľa zamyslenia pri Múre nárekov. Vyvrcholením púte však bola Krížová cesta a návšteva baziliky Božieho hrobu na Kalvárii.

Trenčianske noviny 15.12.2008

Pomocná evidencia 669/1/08

Počas polnočnej svätej omše v Kostole Narodenia Panny Márie v Trenčíne dňa 24. decembra 2008 uložil pred oltár dekan - farár **Mgr. Milan Kupčik** sošku Betlehemskeho Jezuliatka. Veriaci z rímskokatolíckej farnosti Trenčín - mesto ju priviezli z novembrovej púte do Svätej zeme, ktorej sa zúčastnilo 170 pútnikov z Trenčína. Sprievodca Trenčanov po miestach biblických udalostí Mgr. Ján Majerník daroval farnosti kópiu Božieho dieťaťa z Baziliky Narodenia Pána. „Symbolicky som položil Jezuliatko na štrnást'cípu hviezdu v jaskyni Narodenia Pána, ktorá označuje miesto, kde sa narodil Ježiš. Je to milý a krásny dar, keď ľudia prichádzali počas vianočných sviatkov do chrámu a prosili Jezuliatko o dobro pre seba a svojich blízkych. Aj my chceme, aby láska, ktorú na svet priniesol Boží syn, šírila sa v našej farnosti a v celom meste,“ povedal dekan Mgr. Milan Kupčik. Dodal, že splní požiadavku darcu, aby bolo Jezuliatko uložené na prístupnom mieste po celý rok. Jeho domovom v Trenčíne sa stane Kaplnka sv. Imricha v pravej časti farského kostola.

Info Trenčín 15.01.2009

Pomocná evidencia 20/1/09

Vďaka aktivite detí, ich starších kamarátov a štedrých darcov bolo zaslaných z Trenčína do Afriky vyše 200 000 Sk vyzbieraných počas koledníckej akcie Dobrá novina v štyroch trenčianskych rímskokatolíckych farnostiach. Na Štefana deti z farnosti Trenčín - mesto navštívili niekoľko domácností na Sihoti. Deti rozdelené do viacerých skupín chodili oblečené v kostýmoch anjelikov a spev kolied sprevádzali dve gitary. Na jednej hrala Jana Hudecová, zodpovedná osoba Dobrej noviny vo farnosti. Deti zavinšovali, domáci ich ponúkali sladkosťami a nápojmi. Do zapečatenej pokladničky navštívené rodiny vkladali finančnú hotovosť, potom ešte rýchla návšteva WC a išlo sa ďalej. Deti vyzbierali 66.780 Sk.

„Vo farnosti Trenčín - Juh chodili dve skupiny, spolu 40 detí a dospelých, ktoré vykoledovali 47.800 Sk. Bol to zatiaľ najlepší ročník z pohľadu výšky zbierky i počtu prihlásených domácností,“ tešila sa **Katarína Punová**.

Farnosť Trenčín - Opatová pripravila 4 skupiny, v ktorých účinkovalo 24 detí a šesť dospelých. „Bolo navštívených 85 rodín, ktoré venovali na dobrú vec vyše 47.000 Sk. Tento rok prvýkrát deti navštevovali v ušitých kostýmoch anjelov a pastierov, ktoré si deti pripravili v spolupráci so staršími rovesníkmi. Na stretnutiach pred akciou sme sa rozprávali o afrických krajinách, kde smeruje pomoc zo Slovenska a o projektoch na jej realizáciu,“ povedal **Peter Liška**.

Podľa **Martiny Sýkorovej** navštívilo 38 detí v štyroch skupinách 64 rodín a v pokladničkách priniesli 45.430 Sk.

Záverom treba dodať, že kolednícka akcia Dobrá novina sa koná na Slovensku od roku 1994. Je to aktivita slovenských detí, zastrešená Hnutím kresťanských spoločenstiev detí eRko. Koná sa so súhlasom a v spolupráci so správcami rímsko-katolíckych farností na Slovensku. Výnos zbierky poputuje do Afriky na projekty rozvojovej spolupráce. Výtťažok 14. ročníka akcie je určený ľuďom v Afrike trpiacim krajnou núdzou, ktorí zároveň nemajú prístup ku vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti, pitnej vode a iným základným potrebám. Najviac peňazí poputuje do Kene, južného Sudánu a Ugandy. Koledovanie v období Vianoc je obradom hlboko zakoreneným na Slovensku a v Európe. V teréne sa pomaly začal vytrácať, na mnohých miestach ho koledníci Dobrej noviny po rokoch znovu obnovili. Pod heslom Podajme ruku deťom sa skupinky detí vydávajú ohlasovať zvesť o narodení Pána v mestách i dedinách a stávajú sa poslami nádeje. Koledníci spievajú vianočné piesne, používajú rôzne vinše a želania hojnosti. Dobrá novina trvala od 25. decembra do 6. januára.

Info Trenčín 15.01.2009

Pomocná evidencia 20/1/09

V meste Trenčín je nemálo občianskych spoločenstiev a združení, ktoré aktívne vyplňajú voľné chvíle svojich členov. Jedným z nich je **Klub Združenia kresťanských seniorov Slovenska v Trenčíne**, ktorý svojim zameraním a programom aktivít sa snaží viac ako desať rokov poskytovať široké spektrum zaujímavých aktivít. O tom, ako sa podarilo plniť naplánovaný obsah aktivít združenia v roku 2008 informoval jeho predseda **Mgr. Vojtech Filin**. „Naši členovia sa pravidelne stretávajú v pondelok dopoludnia a sú pre nich pripravené prednášky so zaujímavým pevným obsahom. Z nich možno spomenúť napríklad riešenie zdravotných problémov v seniorskom veku, ako ošetrovať ležiaceho pacienta v domácnosti, pohybová aktivita v seniorskom veku, činnosť mestskej polície, ľudové liečiteľstvo na Slovensku, ekumenizmus v praxi, zoznamovanie sa so zážitkami členov z návštevy pútnických miest doma a v zahraničí, história cirkevných sviatkov a podobne. No to nie je všetko. Kým pondelky sú zamerané na osvieženie ducha a mysle našich seniorov, tak ďalší deň v týždni, najčastejšie streda, smerujú i na rozvoj ich telesných aktivít. Keďže naši seniori dychtia za poznávaním zaujímavých miest Slovenska, tak najviac je turistických aktivít. Navštívili sme skoro všetky zaujímavé miesta trenčianskeho regiónu, napríklad Trenčianske Teplice, Antostal, Krásna dolina v Mníchovej Lehote, Horná Súča, ktoré spájame so zbieraním liečivých biliniiek, hríbov a opekaním. No vďaka finančnému grantu Mesta Trenčín naši členovia rozšírili svoje poznávanie i za hranice mesta Trenčín, keď sme navštívili 11. júna 2008 obec Vlkolinec, zapísanej do zoznamu Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO, mesto Ružomberok s blízkou obcou Černová, kde sa v roku 1907 pri obrane národných práv Slovákov proti

maďarizačnému útlaku bolo zastrelených jej 13 občanov. Druhý zájazd poriadaný 22. októbra t.r. sme nasmerovali do oblasti Tekova a Hontu. V Leviciach sme si pozreli centrum mesta s jeho kultúrnymi pamiatkami, nový kostol v sídlisku Rybníky, Kaváriu a hrad. Zlatým klincom zájazdu bola prehliadka skalných obydlí v obci Brhlovce, ktoré ešte aj dnes používajú. Pri spiatočnej ceste sme sa zastavili vo vinohradníckej obci Čajkov, kde dodnes je občania nosia kroj v každodennom živote.”

V závere nášho stretnutia Mgr. Vojtech Filin vyjadril poďakovanie za všetkých členov klubu Mestu Trenčín, že svojím ľudským prístupom, keď odsúhlasilo finančný príspevok, aby seniori mohli poznať kus krásy nášho Slovenska.

Vlastné poznámky

Štatistika farnosti Trenčín – mesto

- + počet katolíkov : 23.000 osôb**
- + počet krstov : 185**
  - z toho do jedného roka : **149 osôb**
    - do siedmich rokov : **10 osôb**
    - do štrnástich rokov : **13 osôb**
    - nad štrnásť rokov : **13 osôb**
  - z toho chlapci : **93 osôb**
    - dievčatá : **92 osôb**
- + počet prvý svätých prijímaní : 154 osôb**
- + počet birmovaných : 219**
- + počet sobášov : 103**
  - z toho katolík s katolíkom : **76 párov**
    - katolík s nekatolíkom : **6 párov**
    - katolík s nepokrsteným : **21 párov**
- + počet pohrebov : 151 osôb**
  - z toho zaopatrení sviatosťami : **73 osôb**
    - muži : **78 osôb**

ženy : **73 osôb**

 - počet svätých omší : **2.850**

Farské listy 01/2009